Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

19 iulie 2012*

„Protocolul privind Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al BCE — Articolul 36 — Protocolul privind privilegiile și imunitățile Comunităților Europene — Articolele 13, 15 și 23 — Acordul privind sediul BCE — Articolul 15 — Aplicabilitatea în cazul agenților BCE a dispozițiilor din legislația germană privind securitatea socială care prevăd o indemnizație de concediu pentru creșterea copilului”

În cauza C-62/11,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Hessisches Landessozialgericht (Germania), prin decizia din 4 februarie 2011, primită de Curte la 10 februarie 2011, în procedura

Land Hessen

împotriva

Florence Feyerbacher,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnii A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts și J.-C. Bonichot, președinți de cameră, domnul A. Rosas, doamna R. Silva de Lapuerta și domnii K. Schiemann (raportor), A. Ó Caoimh, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, E. Jarašiūnas și C. G. Fernlund, judecători,

avocat general: domnul N. Jääskinen,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru doamna Feyerbacher, de ea însăși;

— pentru guvernul german, de T. Henze, în calitate de agent;

— pentru Comisia Europeană, de F. Clotuche-Duvieusart și de B. Eggers, în calitate de agenți;

— pentru Banca Centrală Europeană (BCE), de E. Carlini și de M. López Torres, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: germana.

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 24 mai 2012,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea Acordului din 18 septembrie 1998 încheiat între guvernul german și Banca Centrală Europeană privind sediul acestei instituții (BGBl. 1998 II, p. 2745, denumit în continuare „Acordul privind sediul”), în special a articolului 15 din acest acord coroborat cu articolul 36 din Protocolul privind Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene (JO 1992, C 191, p. 68), în versiunea anexată la Tratatul CE (denumit în continuare „Protocolul privind Statutul SEBC și al BCE”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între doamna Feyerbacher, pe de o parte, și Land Hessen, pe de altă parte, cu privire la refuzul de acordare a unei indemnizații de concediu pentru creșterea copilului.

Cadrul juridic

Protocolul privind privilegiile și imunitățile

3 Potrivit articolului 13 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Comunităților Europene din 8 aprilie 1965 (JO 1967, 152, p. 13), în versiunea anexată Tratatelor CE și Euratom, aplicabil situației de fapt din acțiunea principală (denumit în continuare „Protocolul privind privilegiile și imunitățile”):

„În condițiile și respectând procedura stabilită de către Consiliu, hotărând la propunerea Comisiei, toate indemnizațiile, salariile și retribuțiile plătite de Comunități funcționarilor și altor agenți ai acestora sunt impozitate de acestea.

Sunt scutite de impozite naționale indemnizațiile, salariile și retribuțiile plătite de Comunități propriilor funcționari și agenți.”

4 Articolul 15 din acest protocol prevedea:

„Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, stabilește regimul prestațiilor sociale aplicabile funcționarilor și altor agenți ai Comunităților.”

5 Articolul 23 primul paragraf din protocolul respectiv prevedea:

„Prezentul protocol se aplică de asemenea Băncii Centrale Europene [BCE], membrilor organelor sale și personalului său, fără a aduce atingere dispozițiilor din Protocolul privind Statutul [SEBC și al BCE].”

Protocolul privind Statutul SEBC și al BCE

6 Articolul 36 alineatele (1) și (2) din Protocolul privind Statutul SEBC și al BCE, în versiunea aplicabilă situației de fapt din acțiunea principală, avea următorul cuprins:

„36.1. Consiliul guvernatorilor stabilește, la propunerea Comitetului executiv, regimul care se aplică personalului BCE.

36.2. Curtea de Justiție este competentă să soluționeze orice litigiu dintre BCE și agenții acesteia, în limitele și în condițiile stabilite prin regimul ce se aplică personalului.”

Acordul privind sediul

7 Potrivit celui de al cincilea paragraf al preambulului Acordului privind sediul, acesta are drept obiectiv „definirea privilegiilor și imunităților [BCE] în Republica Federală Germania, în conformitate cu Protocolul privind privilegiile și imunitățile Comunităților Europene”.

8 Conform celui de al șaselea paragraf al aceluiași preambul, acest acord a fost încheiat în special „având în vedere necesitatea de a se asigura ca, în Republica Federală Germania, [BCE] să fie în măsură să își atingă obiectivele și să își îndeplinească sarcinile în mod complet și cu eficacitate”.

9 Sub titlul „Definiții”, articolul 1 din acordul menționat prevede la alineatul (9):

„prin «agent» se înțelege agenții BCE în sensul articolului 4c din Regulamentul (Euratom, CECO, CEE) nr. 549/69 al Consiliului din 25 martie 1969 de stabilire a categoriilor de funcționari și agenți ai Comunităților Europene cărora li se aplică dispozițiile articolului 12, ale articolului 13 al doilea paragraf și ale articolului 14 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Comunităților (JO L 74, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 8, p. 170), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE, CECO, Euratom) nr. 1198/98 al Consiliului din 5 iunie 1998 (JO L 166, p. 3, Ediție specială, 01/vol. 8, p. 241).”

10 Intitulat „Inaplicabilitatea dreptului muncii și securității sociale german”, articolul 15 din același acord prevede:

„Având în vedere articolul 36 [din Protocolul privind Statutul SEBC și al BCE], dreptul material și procesual în materia muncii și a securității sociale din Republica Federală Germania nu se aplică în privința condițiilor de încadrare în muncă a membrilor Comitetului executiv și a agenților BCE.”

Condițiile de încadrare în muncă ale BCE

11 Acționând în special în temeiul articolului 36 alineatul (1) din Protocolul privind Statutul SEBC și al BCE, Consiliul guvernatorilor BCE a adoptat Condițiile de încadrare în muncă ale Băncii Centrale Europene („Conditions of Employment for Staff of the European Central Bank”) (denumite în continuare „condițiile de încadrare în muncă ale BCE”). Articolul 9 literele (a) și (c) din condițiile de încadrare în muncă ale BCE prevede:

„Raporturile de muncă dintre BCE și agenții acesteia sunt reglementate de contractele de muncă încheiate în conformitate cu prezentele condiții de încadrare în muncă. Normele aplicabile personalului adoptate de Comitetul executiv prevăd modalitățile acestor condiții de încadrare în muncă.

[...]

Condițiile de încadrare în muncă nu sunt reglementate de nicio lege națională specială [...]”

12 Articolele 21, 24 și 36 din condițiile de încadrare în muncă ale BCE precizează că toate indemnizațiile prevăzute la aceste articole „sunt complementare altor prestații de aceeași natură care provin din alte surse. Membrii personalului sunt obligați să solicite și să declare aceste prestații, care se deduc din cele datorate de BCE”.

13 Membrii personalului BCE beneficiază de un concediu pentru creșterea copilului neremunerat, în temeiul articolului 29 din condițiile de încadrare în muncă ale BCE. Pe de altă parte, potrivit articolului 5 alineatul (11) din Normele aplicabile personalului Băncii Centrale Europene („European Central Bank Staff Rules"), concediul pentru creșterea copilului poate atinge o durată de maximum trei ani pentru fiecare copil aflat în întreținere, același agent neputând obține însă mai mult de șase ani de concedii pentru creșterea copilului. Pe parcursul concediului pentru creșterea copilului, angajatul își conservă drepturile la alocațiile pentru creșterea copilului aflat în întreținere și la alocațiile școlare, precum și drepturile la o pensie de invaliditate și la prestații care se cuvin în caz de deces, continuând în același timp să facă parte din sistemul de pensii al BCE, fără să fie plătite contribuții pentru aceste drepturi. De asemenea, prin plata unei contribuții, el continuă să fie acoperit de regimul de asigurare de sănătate și de accidente al BCE.

Dreptul german

14 Articolul 1 alineatul 1 din Legea privind indemnizația de concediu pentru creșterea copilului și concediul pentru creșterea copiilor (Bundeselterngeld- und Elternzeitgesetz) din 5 decembrie 2006 (BGBl. 2006 I, p. 2748, denumită în continuare „BEEG") prevede:

„Poate solicita indemnizație de concediu pentru creșterea copilului orice persoană care

1. are domiciliul sau reședința obișnuită în Germania,

2. locuiește împreună cu copilul său,

3. asigură creșterea și educația acestui copil și

4. nu exercită o activitate profesională ori nu exercită o astfel de activitate cu normă întreagă."

15 Articolul 3 alineatul 3 prima teză din BEEG prevede:

„Prestațiile comparabile cu indemnizația de concediu pentru creșterea copilului la care are dreptul în temeiul articolului 1 o persoană din afara Germaniei sau în raport cu un organism interstatal sau suprastatal sunt deduse din indemnizația de concediu pentru creșterea copilului în măsura în care sunt acordate pentru același interval de timp și nu se aplică regulamentele adoptate în temeiul Tratatului de instituire a Comunității Europene."

16 Potrivit articolului 2 alineatul 1 din BEEG, în vederea calculării cuantumului indemnizației de concediu pentru creșterea copilului, trebuie „să se ia în considerare [...] în conformitate cu Legea privind impozitul pe venit [Einkommensteuergesetz] suma veniturilor pozitive impozabile în Germania".

17 Articolele 30 și 31 din prima parte a Codului securității sociale – principii generale (Erstes Buch Sozialgesetzbuch – Allgemeiner Teil) prevăd:

„Articolul 30

(1) Dispozițiile prezentului cod se aplică oricărei persoane care are domiciliul sau reședința obișnuită pe teritoriul de aplicare a acestuia.

(2) Prin prezentul cod nu se aduce atingere reglementărilor de drept internațional sau suprastatal. [...]

Articolul 31

Drepturile și obligațiile aferente prestațiilor sociale prevăzute în prezentul cod nu pot fi stabilite, modificate sau abrogate decât dacă legea conține o prevedere în acest sens sau o autorizează.”

Acțiunea principală și întrebările preliminare

18 Doamna Feyerbacher este cetățean german și locuiește în Germania, unde a exercitat o activitate profesională pentru care este supusă plății impozitului german pe venit și sistemului german de securitate socială.

19 Întrucât a devenit între timp membră a personalului BCE, ea a primit, în această calitate, un salariu supus impozitului comunitar și, începând cu data intrării în funcție, îi sunt aplicabile condițiile de încadrare în muncă stabilite de această instituție, fără ca salariul respectiv să fie supus impozitului german pe venit și sistemului german de securitate socială.

20 După nașterea copilului său la 5 septembrie 2008, doamna Feyerbacher a introdus o cerere la autoritățile germane pentru a beneficia de indemnizația de concediu pentru creșterea copilului prevăzută de BEEG.

21 Doamna Feyerbacher a susținut că articolul 15 din Acordul privind sediul, care se referă la „condițiile de încadrare în muncă”, nu excludea în niciun mod acordarea unei asemenea prestații, indemnizația de concediu pentru creșterea copilului fiind finanțată nu din contribuții obligatorii pentru securitate socială de la care articolul 15 menționat exceptează personalul BCE, ci prin intermediul veniturilor fiscale. Pe de altă parte, în speță, nu ar fi niciun cumul de prestații, în condițiile în care BCE nu îi plătea nicio indemnizație de acest tip.

22 Prin deciziile din 4 decembrie 2008 și din 8 ianuarie 2009, Land Hessen a respins cererea formulată de doamna Feyerbacher pentru motivul că, în temeiul dispozițiilor Protocolului privind privilegiile și imunitățile și al articolului 15 din Acordul privind sediul, personalul BCE intră sub incidența dreptului Uniunii, iar nu a dreptului muncii sau a dreptului securității sociale din Germania, astfel încât persoana interesată, ale cărei venituri nu mai sunt, de altfel, impozitate în Germania, nu ar avea niciun drept la indemnizația de concediu pentru creșterea copilului.

23 Prin hotărârea din 30 septembrie 2009, Sozialgericht Frankfurt a anulat deciziile pronunțate de Land Hessen și a obligat pe acesta din urmă să îi recunoască doamnei Feyerbacher dreptul la indemnizația de concediu pentru creșterea copilului pentru perioada primelor 12 luni consecutive nașterii copilului său.

24 Sesizat cu un apel îndreptat împotriva acestei hotărâri, Hessisches Landessozialgericht consideră că doamna Feyerbacher îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 1 alineatul 1 din BEEG și că ar trebui astfel să poată beneficia de indemnizația de concediu pentru creșterea copilului, cu excepția cazului în care se stabilește că o dispoziție specifică exclude beneficiul acesteia în speță.

25 Instanța de trimitere observă în această privință că articolul 15 din Acordul privind sediul, interpretat în lumina articolului 36 din Protocolul privind Statutul SEBC și al BCE, la care se face trimitere, ar putea să constituie *a priori* o astfel de dispoziție specifică.

26 Cu toate acestea, instanța menționată afirmă că o astfel de situație nu s-ar putea regăsi decât în cazul în care, în primul rând, aceste dispoziții prevalează asupra aplicării normelor de conflict de legi care rezultă din legislația germană privind securitatea socială. De asemenea, ar trebui să se stabilească, în această privință, dacă Acordul privind sediul face parte din dreptul Uniunii și beneficiază, prin

urmare, de supremația asupra dreptului intern sau dacă reprezintă un tratat internațional fără valoare suprastatală care, ca urmare a legii naționale de transpunere a acordului respectiv, are același rang ca și celelalte legi formale germane.

27 În al doilea rând, instanța menționată observă că, presupunând că articolul 15 din Acordul privind sediul se bucură de supremație asupra dreptului german, această dispoziție nu ar putea-o exclude pe doamna Feyerbacher de la beneficiul indemnizației de concediu pentru creșterea copilului decât dacă expresia „condițiile de încadrare în muncă" prevăzută de această dispoziție și la articolul 36 din Protocolul privind Statutul SEBC și al BCE în versiunea sa în limba germană trebuie interpretată în sensul că, în cazul agenților BCE, implică faptul că nu sunt aplicabile toate dispozițiile dreptului german în privința prestațiilor sociale și că acestea țin de securitatea socială sau sunt finanțate prin impozit, la fel ca indemnizația pentru creșterea copilului.

28 Or, Hessisches Landessozialgericht arată că există îndoieli în această privință, dat fiind că, interpretată literal, această expresie ar putea să se refere numai la condițiile în care ia naștere raportul de muncă sau la condițiile-cadru ale contractului de muncă care ar putea, în acest caz, să includă, desigur, aspectele raportului de muncă referitoare la sistemul de securitate socială, iar nu neapărat prestațiile sociale finanțate prin impozit și legate de principiul teritorialității.

29 În al treilea rând, Hessisches Landessozialgericht ridică problema dacă articolul 15 din Acordul privind sediul reprezintă o normă de conflict care stabilește condițiile de angajare prevăzute de BCE ca fiind aplicabile cu excluderea dreptului statului de reședință al doamnei Feyerbacher și dacă, într-un asemenea caz, nu ar trebui să se deducă din Hotărârea din 20 mai 2008, Bosmann (C-352/06, Rec., p. I-3827), că Republica Federală Germania rămâne, cu toate acestea, liberă să aplice legislația sa în măsura în care aceasta aduce persoanei interesate numai avantaje suplimentare și niciun inconvenient.

30 În această privință, instanța menționată ridică problema dacă Hotărârea din 16 decembrie 2004, My (C-293/03, Rec., p. I-12013), și Hotărârea din 16 februarie 2006, Öberg (C-185/04, Rec., p. I-1453), ar putea să impună o asemenea abordare, în special în sensul că prima dintre aceste hotărâri subliniază că nu se poate admite, luând în considerare articolul 10 CE, că o reglementare națională ar putea să constituie un obstacol și, prin urmare, să descurajeze exercitarea unei activități profesionale în cadrul unei instituții a Uniunii Europene, privând lucrătorul de beneficiul prestațiilor sociale de care ar fi putut beneficia conform sistemului său național dacă nu ar fi desfășurat o asemenea activitate. Cu toate acestea, ar avea importanță să se stabilească dacă, într-o situație cum este cea din acțiunea principală, faptul că personalul BCE este scutit de impozitul german pe salarii, în condițiile în care indemnizația de concediu pentru creșterea copilului se finanțează prin impozit, se opune transpunerii acestei abordări juridice.

31 În aceste condiții, Hessisches Landessozialgericht a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Acordul [privind sediul] face parte din dreptul Uniunii, a cărui aplicare prevalează în raport cu dreptul național, sau este vorba despre un tratat internațional?

2) Articolul 15 din Acordul privind sediul coroborat cu articolul 36 din [Protocolul privind Statutul SEBC și al BCE] poate fi interpretat restrictiv în sensul că aplicabilitatea, în privința agenților BCE, a legislației germane privind securitatea socială care constituie temeiul dreptului la prestații este exclusă doar dacă BCE acordă agenților săi o prestație socială comparabilă, în conformitate cu «condițiile de încadrare în muncă»?

3) În cazul unui răspuns negativ la a doua întrebare:

a) Dispozițiile menționate trebuie interpretate în sensul că se opun aplicării unei dispoziții naționale conform căreia acordarea de alocații familiale depinde exclusiv de principiul teritorialității?

b) Raționamentul Curții [de la punctele 31-33 din Hotărârea Bosmann, citată anterior] se aplică și în privința dispozițiilor menționate? Se poate considera că articolul 15 din Acordul privind sediul coroborat cu articolul 36 din [Protocolul privind Statutul SEBC și al BCE] nu refuză Republicii Federale Germania prerogativa de a acorda alocații familiale angajaților BCE care au reședința pe teritoriul său?"

Cu privire la întrebările preliminare

32 Prin intermediul acestor întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 15 din Acordul privind sediul coroborat cu articolul 36 din Protocolul privind Statutul SEBC și al BCE exclude posibilitatea acordării de către Republica Federală Germania a unei indemnizații precum cea în discuție în acțiunea principală.

33 Cu titlu introductiv, trebuie examinată argumentația guvernului german potrivit căreia împrejurarea că Uniunea nu este parte la Acordul privind sediul ar determina inadmisibilitatea prezentei trimiteri preliminare.

34 Această argumentație nu poate fi însă reținută. Trebuie arătat în această privință că din al cincilea paragraf al preambulului Acordului privind sediul rezultă că acesta a fost încheiat pentru definirea privilegiilor și imunităților BCE în Germania, în conformitate cu Protocolul privind privilegiile și imunitățile. În acest context, după cum susțin Comisia și BCE, articolul 15 din Acordul privind sediul se limitează să pună în aplicare principiile prevăzute de Protocolul privind privilegiile și imunitățile, în special cele prevăzute la articolele 13, 15 și 23, precum și de Protocolul privind Statutul SEBC și al BCE, în special la articolul 36 din acesta.

35 În ceea ce privește întrebările preliminare, acestea privesc nu un drept eventual al agenților BCE de a beneficia de prestațiile sociale oferite de statele membre, ci posibilitatea acestora din urmă de a acorda asemenea prestații.

36 Potrivit articolului 13 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile, indemnizațiile, salariile și retribuțiile plătite de Comunități funcționarilor lor și altor agenți ai acestora sunt scutite de impozite naționale și sunt supuse unui impozit perceput de Comunități.

37 Articolul 15 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile prevede că Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, stabilește regimul prestațiilor sociale aplicabile funcționarilor și altor agenți ai Comunităților.

38 În temeiul articolului 23 primul paragraf din acesta, Protocolul privind privilegiile și imunitățile se aplică BCE, membrilor organelor sale și personalului său, fără a aduce atingere dispozițiilor din Protocolul privind Statutul SEBC și al BCE.

39 Articolul 36 alineatul (1) din Protocolul privind Statutul SEBC și al BCE prevede că Consiliul guvernatorilor BCE stabilește, la propunerea Comitetului executiv, regimul care se aplică personalului BCE.

40 În temeiul dispozițiilor de mai sus, BCE a adoptat condițiile de încadrare în muncă ale BCE. În temeiul acestora din urmă, indemnizațiile, salariile și retribuțiile plătite de BCE personalului său sunt supuse unui impozit perceput în favoarea Comunităților.

41 Condițiile de încadrare în muncă instituie și un ansamblu de prestații sociale în favoarea personalului BCE comparabile cu cele care sunt prevăzute în mod obișnuit de statele membre și cuprind o asigurare medicală, o asigurare care acoperă riscurile de accident și de deces, o asigurare de șomaj, un sistem de pensii pentru limită de vârstă, precum și diverse alocații familiale.

42 În special, reiese din dosarul prezentat Curții că alocațiile familiale prevăzute de condițiile de încadrare în muncă ale BCE includ o alocație pentru locuință, o alocație pentru creșterea copilului aflat în întreținere, o alocație școlară, o alocație preșcolară și un concediu de maternitate plătit de 20 de săptămâni.

43 Astfel cum reiese din cuprinsul punctului 12 din prezenta hotărâre, condițiile de încadrare în muncă ale BCE arată că acestea din urmă nu sunt independente în totalitate de indemnizațiile care provin din alte surse.

44 În acest context trebuie examinate întrebările adresate de instanța de trimitere.

45 În această privință, deși, desigur, este adevărat că articolul 15 din Acordul privind sediul împiedică statul în care se află sediul să impună agenților BCE obligații materiale sau procedurale pentru a beneficia de prestațiile prevăzute de condițiile de încadrare în muncă ale BCE, articolul menționat nu impune Republicii Federale Germania, în calitate de stat în care se află sediul, să prevadă acordarea către agenții respectivi a indemnizației de concediu pentru creșterea copilului în speță (a se vedea prin analogie Hotărârea Bosmann, citată anterior, punctul 27, precum și Hotărârea din 12 iunie 2012, Hudzinski și Wawrzyniak, C-611/10 și C-612/10, punctul 45).

46 De asemenea, articolul menționat nu privează Republica Federală Germania, în care dreptul la o asemenea indemnizație nu este supus unor condiții de angajare sau de asigurare, de posibilitatea de a o acorda agenților BCE care locuiesc pe teritoriul său, din moment ce această posibilitate decurge efectiv din legislația sa, iar dispozițiile relevante ale dreptului Uniunii nu exclud această posibilitate (a se vedea prin analogie Hotărârile citate anterior Bosmann, punctele 28, 31 și 32, precum și Hudzinski și Wawrzyniak, punctele 48 și 49).

47 În ceea ce privește argumentul invocat de BCE și de Comisie potrivit căruia autonomia de care dispune BCE în ceea ce privește stabilirea condițiilor de încadrare în muncă se opune ca indemnizația în cauză în acțiunea principală să fie plătită membrilor personalului, nu rezultă modul în care această plată ar putea aduce atingere stabilirii în mod autonom de către BCE a regimului aplicabil personalului său.

48 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 15 din Acordul privind sediul coroborat cu articolul 36 din Protocolul privind Statutul SEBC și al BCE nu exclude posibilitatea acordării de către Republica Federală Germania a unei indemnizații precum cea în discuție în acțiunea principală.

Cu privire la cheltuielile de judecată

49 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

Articolul 15 din Acordul din 18 septembrie 1998 încheiat între guvernul german și Banca Centrală Europeană privind sediul acestei instituții coroborat cu articolul 36 din Protocolul privind Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene, în versiunea anexată la Tratatul CE, nu exclude posibilitatea acordării de către Republica Federală Germania a unei indemnizații precum cea în discuție în acțiunea principală.

Semnături